

Türk inşaat sektörü dünya liginde zirveyi zorluyor

Yurtiçinde büyümenin lokomotifi olan inşaat sektörü, yurtdışında da zirveyi zorluyor. Sektör şu anda dünyadaki en önemli oyuncularından biri. Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sıralamasına 23 firma sokan Türk inşaat sektörü, ABD ve Çin'den sonra üçüncü sırada yer alıyor. Hedef yurtdışında 20 milyar dolarlık iş hacmi. **HABERİ ■ SAYFA 7'DE**

TÜRK İNŞAAT SEKTÖRÜ ZİRVEYİ ZORLUYOR...

Türkiye'de yatırım yapan yabancı işadamlarının ağızbirliği etmişcesine söyledikleri bir cümle var. Hemen hemen hepsi konuşmalarının bir yerine, "Türkiye, potansiyelinin farkında değil" cümlesini yerleştiriyor.

Yabancılar pek de haksız sayılmaz. Süreçler tüm aksiliklere karşın, Türkiye son yıllardaki istikrarını korudu. İstikrarlı ekonomik ortam yabancı yatırımcının dikkatinden kaçmadı. Başta özelleştirilen kuruluşlar ve gayrimenkul olmak üzere Türkiye'ye yabancı sermaye akını oldu.

Bu ilginin temelinde elbette Türkiye'nin 70 milyonluk nüfusu ve yüzde 70.5'e ulaşan kentleşme oranının payı çok büyük. Milli gelirin 9 bin 333 dolara yükselmesi, orta sınıfın gelir düzeyinin artması, nüfusun yarısının harcama alışkanlığı olan 30 yaşın altındaki genç ve çocuklardan oluşması, Türkiye'yi popüler hale getirdi.

Türkiye'nin 5 yıldır süren aralıksız büyümesinde en büyük pay inşaat sektörünün. Büyümenin lokomotifi olan inşaat sektörü, özellikle 2004 sonbaharında başlayan atakla ekonomiyi canlı tutmayı başardı. İnşaat sektörü, yarattığı istihdam sayesinde işsizlik rakamlarının düşük çıkmasında da başrol oynadı.

Urban Land Institute ve PricewaterhouseCoopers'ın birliğinde yaptığı bir başka araştırmaya göre ise İstanbul ve Moskova, Avrupa'daki 27 şehir içinde en sıcak gayrimenkul piyasalarından biri olarak görülüyor. İstanbul, Vergi Konseyi ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB) tarafından hazırlanan "Global Fi-

nans Merkezleri ve İstanbul" raporunun "Avrupa Şehirleri Araştırması"nda da İstanbul, Avrupa'da yerleşik şirketlerin 2010 yılına kadar temsilcilik açarak genişlemeyi düşündüğü şehirler arasında gösteriliyor.

85 bin müteahhit var

İnşaat Malzemeleri Sanayicileri Derneği (İM-SAD) tarafından hazırlanan, "İnşaat Sektörü ve İnşaat Malzemeleri Sanayi Ekonomik Değerlendirme ve Öneriler" raporunda inşaat sektörü ve inşaat malzemeleri sanayisinin Türkiye'nin lokomotif sektörlerinden olduğu vurgulanırken, ekonomik büyümenin yaklaşık yüzde 20'sinin inşaat sektörü ve inşaat malzemeleri sanayindeki büyümeden kaynaklandığı ifade ediliyor.

Raporda yer alan bilgilere göre, inşaat sektöründe faaliyet gösteren müteahhit firmaların sayısı 85 bin 290 ulaşırken, yurtdışında ise 700 müteahhit firma faaliyet gösteriyor.

İnşaat sektöründe 23 eslek birliğine kayıtlı 308 bin 563 mühendis ve mimar ile 2 bine yakın teknik müşavirlik firması çalışıyor. Sektörde yer alan 150 büyük firma, yurtiçi işlerin yüzde 75'ini gerçekleştiriyor. Bu firmaların yurtdışı faaliyetlerindeki payı ise yüzde 90 seviyesinde.

İnşaat malzemeleri sanayisinde faaliyet gösteren üreticilerin sayısı ise 6 bin 500'e ulaşmış durumda. Bu firmaların 2006 yılı toplam üretimleri 27 milyar 200 milyon dolar olarak gerçekleşirken, üretimin yüzde 60'ı iç pazarda tüketiliyor ve yüzde 40'lık kısmı ise ihraç ediliyor.

Zirvenin takipçisi

Türkiye Müteahhitler Birliği Başkanı Erdal Eren, 2008 yılı için belirlenen dünyanın en büyük 225 uluslararası müteahhitlik firması arasında 23 Türk firmasının bulunduğunu bildirdi.

Eren, uluslararası inşaat sektörü dergisi "Engineering

News Record" (ENR) tarafından her yıl dünyanın en büyük 225 uluslararası müteahhitlik firmasının belirlendiğini

kaydederek, araştırılarda, önceki yıl yurt dışındaki işlerden kazanılan gelirin esas alındığını belirtti.

Erdal Eren, 2007 yılında 22 Türk müteahhitlik firmasının bu listede yer aldığını anımsatarak, 2008 yılında sayının 23'e yükseldiğini bildirdi.

Eren'in verdiği bilgiye göre, ENR'nin listesine giren Türk müteahhitlik firmaları şöyle:

"Enka, Gama, Renaissance, Tekfen, Yüksel, Kayı, Baytur, Tav, Nurol, Mak-Yol, Stfa, Hazinesedaroğlu, Summa, Gap, Yenigün, Cengiz, Rasen, Doğuş, Alarko, Mesa, Yaşar Özkan, Tml, Üstay."

Açıklamaya göre Türkiye, söz konusu listede en fazla müteahhitlik firması bulunan üçüncü ülke. Listede ilk sırada 51 firma ile Çin, ikinci sırada 35 firma ile ABD yer alıyor.

Dünya inşaat ligi

Ülkeler	2007 firma sayısı	2008 firma sayısı
Çin	49	51
ABD	51	35
Türkiye	22	23
İtalya	11	22
Japonya	15	16
İspanya	8	11
G.Kore	10	11
Fransa	8	5
Almanya	6	5
İngiltere	5	4
Diğer	40	42

105 milyar dolarlık iş hacmi

Türkiye Mühendisler Birliği (TMB) Başkanı Erdal Eren, Türk mühendislerinin 68 ülkede üstlendikleri ve 2007 sonunda toplam 105 milyar dolara yaklaşan iş hacmiyle, dünya mühendislik hizmetleri pazarında oldukça güçlü bir konuma ulaştığını söyledi. Yurt dışı mühendislikte, özellikle 2001 yılı ekonomik krizi sonrasında çok hızlı bir gelişme kaydedildiğini belirten Eren, 2002'de 1.7 milyar dolar olan iş hacminin 5 yılda 10 kattan fazla bir artışla 2007 yılı sonunda 19.5 milyar dolara ulaştığını kaydetti.

Eren, bu gelişmede rol oynayan faktörlerin, yurt dışındaki iş olanaklarının çekiciliği, yurt içindeki iş olanaklarının daralması ve mühendislerin rekabet gücünün artması olmak üzere üç ana başlıkta toplanabileceğini ifade ederek, şöyle konuştu: "Mühendislerimiz, bugüne kadar 68 ülkede üstlendikleri ve 2007 sonunda toplam 105 milyar ABD Doları'na yaklaşan iş hacmiyle dünya mühendislik hizmetleri pazarında epeyce güçlü bir konuma ulaşmışlardır. Türk mühendislerin uluslararası pazardaki başarıları son yıllarda bir çok yönüyle dünyanın dikkatlerini çeken düzeylere ulaşmıştır."

kası ülkelerinden Hindistan'a kadar onlarca ülkede dev projelere imza atıyor.

Türk mühendislik sektörü 2007 yılında yurt dışında 19 milyar 495 milyon 475 bin 23 dolar tutarında proje üstlendi. Bu projeleri sırasıyla yüzde 44.3 ile yapı, yüzde 25.9 ile ulaşım, yüzde 3.2 ile endüstri, yüzde 10.5 ile su işleri, yüzde 6 ile altyapı ve yüzde 0.1 ile de diğer sektörlerdeki işler oluşturuyor.

Söz konusu projelerin bölgelere göre dağılımında, BDT ülkeleri 7 milyar 463 milyon 493 bin 509 dolarlık 192 projeye ilk sırada yer alıyor.

Hedef 20 milyar dolar

Bunu sırasıyla 5 milyar 791 milyon 228 bin 47 dolarlık 40 projeye Afrika, 4 milyar 744 milyon 905 bin 468 dolarlık 54 projeye Orta Doğu, 3 milyar 290 milyon 9 bin 338 dolarlık 47 projeye Avrupa ülkeleri, 148 milyon 48 bin 356 dolarlık 19 projeye Asya ülkeleri ile 57 milyon 790 bin 305 dolarlık 2 projeye KKTC izliyor.

Sektör bazında en fazla proje hastane, askeri tesis, idari bina, konut, sosyal-kültürel tesis, ticaret merkezi ve turistik tesis yapımında gerçekleştiriliyor. Türk mühendisleri bu alanda 231 projeye imza attı. Türk mühendisleri, 2008 yılında yurtdışında 20 milyar dolarlık iş hedefliyor.

Yurt dışı mühendislik sektörünün üstlendiği proje bedellerine bakıldığında ise sektörün yurt dışına açıldığı ilk pazar olan Libya, birinci sırada bulunuyor.

Türk inşaat firmaları için günümüzde de önemli bir pazar konumunda bulunan Libya'da bu yıl 4 milyar 924 milyon 728 bin 8 dolar bedelli 30 proje üstlenildi, bu rakamın yıl sonuna kadar 5 milyar doları aşması öngörülmüyor.

YURTIÇİNDE BÜYÜMENİN

İşsizliğe çare

İnşaat sektöründe 1 milyon 300 bin kişi, inşaat malzemeleri sanayisinde ise 6 bin 500 üretici firmada 255 bin kişi çalışıyor.

Her iki sektörde çalışan toplam 1 milyon 500 bin kişi, toplam istihdamın yüzde 6.84'ünü oluşturuyor. Rapora göre, inşaat sektöründe istihdam edilenlerin 344 bini sürekli ücretlilerden, 662 bini ise yevmiyeli-mevsimlik çalışanlardan oluşuyor.

**34 ülkede
354 proje**

Türk inşaat firmalarının, 1970'li yıllarda Libya başta olmak üzere birkaç Ortadoğu ülkesiyle başlayan yurt dışı mühendislik hizmetleri, 2007'de 34 ülkede üstlenilen 354 projeye 20 milyar dolara ulaştı.

Türk mühendisleri günümüzde İrlanda'dan Pasifik Okyanusu'ndaki Sahalin adalarına, Gana, Mali, Sierra Leone, Kamerun gibi Kara Afri-